Dziennik Urzędowy
Unii Europejskiej

PL
Seria C

C/2025/4203

20.8.2025

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Nowy plan działania w sprawie wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych

(opinia z inicjatywy własnej)

(C/2025/4203)

Sprawozdawczyni: **Sophia REISECKER**

Doradczynie i doradcy	Wolfgang GREIF (z ramienia sprawozdawczyni, Grupa II) Jukka AHTELA (z ramienia Grupy I)
Decyzja Zgromadzenia Plenarnego	5.12.2024
Podstawa prawna	Art. 52 ust. 2 regulaminu wewnętrznego
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa
Data przyjęcia przez sekcję	22.5.2025
Data przyjęcia na sesji plenarnej	18.6.2025
Sesja plenarna nr	597
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	147/36/53

1. Wstęp

1.1. Chociaż powody proklamacji Europejskiego filaru praw socjalnych są nadal aktualne, a plan działania nadał impuls zaangażowaniu UE na rzecz postępu społecznego, nadal istnieją luki i wyzwania, zwłaszcza w zakresie wdrażania. Chociaż poczyniono postępy na drodze do osiągnięcia głównego celu w zakresie zatrudnienia, postępy w innych obszarach są niewystarczające, zwłaszcza jeśli chodzi o zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym o 15 mln. Wiele pozostaje do zrobienia, jeżeli UE i państwa członkowskie chcą spełnić i w pełni wdrożyć cele i zasady Europejskiego filaru praw socjalnych. Na potrzeby wszelkich dalszych działań potrzebna jest dogłębna i obiektywna ocena realizacji poprzedniego planu działania.

1.2. Niniejsza opinia ma na celu wniesienie wkładu w realizację nowego planu działania zapowiedzianego przez Komisję Europejską i przedstawia zalecenia dotyczące inicjatyw na odpowiednich szczeblach. EKES uważa, że jego zalecenia dotyczące polityki i zarządzania powinny być traktowane priorytetowo przy opracowywaniu nowego, perspektywicznego planu działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych, który skupia się na wdrażaniu i egzekwowaniu ustalonych norm i standardów społecznych oraz, w razie potrzeby, ich aktualizacji zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami społecznymi i nowymi wyzwaniami geopolitycznymi i gospodarczymi.

1.3. Środki powinny być zgodne z podziałem kompetencji między UE a państwami członkowskimi, a także z zasadami pomocniczości i proporcjonalności, i koncentrować się na wkładzie we wzmocnienie ogólnej konkurencyjności i trwałości europejskiego modelu gospodarczego i społecznego. Jak stwierdzono w sprawozdaniu Draghiego, wspólne rozumienie, że konkurencyjność i postęp społeczny idą w parze, stanowi podstawę konkretnych wysiłków na rzecz zwiększenia zatrudnienia, postępu społecznego i wydajności.

1.4. Mając na uwadze liczne wyzwania, przed którymi stoi Europa, EKES podkreśla, że pierwotne cele Europejskiego filaru praw socjalnych pozostają aktualne, i opowiada się za całościowym podejściem obejmującym sprawiedliwość, konkurencyjność, bezpieczeństwo i włączenie społeczne w ramach europejskiego modelu społecznego. Plan działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych powinien odgrywać swoją rolę, promując środowisko, w którym wszystkie odpowiednie podmioty, w tym organy publiczne, mogą wziąć na siebie odpowiedzialność społeczną, a przedsiębiorstwa mogą wykorzystać swój potencjał produktywności i tworzyć wysokiej jakości miejsca pracy. Wymaga to dążenia do wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu w oparciu o solidne podstawy jednolitego rynku, a także badań naukowych i innowacji wspieranych reformami strukturalnymi zwiększającymi poziom zatrudnienia i dostęp do umiejętności, przy jednoczesnym zapewnieniu sprawiedliwego i sprawnego funkcjonowania rynków pracy oraz systemów zabezpieczenia społecznego. Na różnych poziomach dialog społeczny może być atutem pomagającym Europie w dostosowaniu się do zmian w życiu zawodowym, a także narzędziem odpowiedzialnego zarządzania zmianami.

2. **Zalecenia polityczne**

2.1. ***Równe szanse i dostęp do rynku pracy***

2.1.1. **Zmniejszanie nierówności dochodowych i zwiększanie równouprawnienia płci:** Chociaż w tym obszarze przyjęto już szereg inicjatyw, plan działania powinien obejmować dalsze środki zachęcające państwa członkowskie do zajęcia się nierównościami dochodowymi i zmniejszenia różnic w zatrudnieniu między mężczyznami i kobietami. Europa potrzebuje nowej strategii na rzecz równouprawnienia płci na okres po 2025 r., również z uwzględnieniem intersekcjonalności. Aby jak najlepiej wykorzystać dyrektywę w sprawie przejrzystości wynagrodzeń, potrzebny jest regularny dialog między państwami członkowskimi i wsparcie ze strony Komisji Europejskiej (KE) w zakresie interpretacji i wdrażania dyrektywy.

2.1.2. **Wspieranie równego traktowania:** Chociaż KE zaznaczyła, że wycofa wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie równego traktowania, który jest przedmiotem negocjacji od 2008 r., EKES nadal apeluje o skuteczne instrumenty zwalczania dyskryminacji, w tym poza światem pracy.

2.1.3. **Cele w zakresie zatrudnienia i aktywna integracja na rynku pracy:** Należy podjąć kroki w celu umożliwienia rynkom pracy zaradzenia niedoborom siły roboczej i umiejętności, przy jednoczesnym dążeniu do zmniejszenia liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Polityka rynku pracy musi mieć na celu umożliwienie osobom biernym zawodowo i bezrobotnym podjęcia pracy, w tym poprzez zwiększenie podnoszenia i zmiany kwalifikacji oraz oferowanie zachęt do lepszej ponownej integracji na rynku pracy i odpowiedniego wsparcia aktywizacji z myślą o szybkim powrocie do zatrudnienia Skuteczne publiczne służby zatrudnienia odgrywają kluczową rolę i wymagają wystarczających zasobów i odpowiedniego personelu. Osobom z niepełnosprawnością należy zapewnić konkretne środki i wsparcie. Z myślą o realizacji celu zasady 13 Europejskiego filaru praw socjalnych EKES ponawia swoją propozycję poprawy – z należytym uwzględnieniem różnych kompetencji – kluczowych elementów systemów ubezpieczeń na wypadek bezrobocia w państwach członkowskich. W związku z tym państwa członkowskie musiałyby, przy wsparciu ze strony KE, ocenić i rozważyć normy dla tych programów, w tym wyższe stopy zastąpienia netto, świadczenia o odpowiednim czasie trwania, wyższy wskaźnik pokrycia, jak również szkolenie i wspieranie osób poszukujących pracy w procesie wchodzenia na rynek pracy.

2.1.4. **Aktualizacja koordynacji regulacji dotyczących zabezpieczenia społecznego**: EKES wzywa państwa członkowskie do sfinalizowania poprawy koordynacji regulacji dotyczących zabezpieczenia społecznego. Powinno się przy tym uwzględnić rozwój rynku wewnętrznego i swobodnego przepływu pracowników, tak aby zagwarantować przenośne prawa do zabezpieczenia społecznego, które umożliwiają pracownikom transgranicznym niezakłócony udział w świadczeniach socjalnych i dostęp do nich w UE.

2.1.5. **Wzmocnienie pakietu dotyczącego sprawiedliwej transformacji:** EKES ponawia swój apel o skuteczny pakiet dotyczący polityki sprawiedliwej transformacji dla świata pracy, aby zapewnić wsparcie w okresie transformacji cyfrowej i ekologicznej. Wiąże się to z przewidywaniem zmian i zarządzaniem nimi, wykorzystaniem dialogu społecznego i rokowań zbiorowych jako zasad przewodnich oraz włączeniem inicjatyw na rzecz sprawiedliwej transformacji w procesy wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych i europejskiego semestru ([1]). Należy w pełni wdrożyć plan działania na rzecz gospodarki społecznej ([2]).

([1]) Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego – W kierunku wniosku ustawodawczego dotyczącego sprawiedliwej transformacji i w kierunku narzędzi polityki UE umożliwiających bardziej społeczny Europejski Zielony Ład (opinia z inicjatywy własnej) (Dz.U. C, C/2025/772, 11.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/772/oj).

([2]) COM(2021) 778 final i Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów »Budowanie gospodarki służącej ludziom: plan działania na rzecz gospodarki społecznej«" (COM(2021) 778 final) (Dz.U. C 323 z 26.8.2022, s. 38).

2.1.6. **Umiejętności i kompetencje:** Wraz z szybkim rozwojem technologicznym, przejściem na zieloną gospodarkę i zmianami demograficznymi umiejętności i kompetencje ludzi są kluczowymi czynnikami konkurencyjności i zrównoważonego charakteru europejskiego modelu rynku społecznego. Aby sprostać tym wyzwaniom, konieczne są ambitne reformy krajowych systemów kształcenia i szkolenia, opracowane w ścisłej współpracy z partnerami społecznymi.

2.1.7. **Promowanie dostępu do szkoleń i uczenia się przez całe życie oraz inwestowanie w nie:** EKES zalecał już, by dostęp do kształcenia ciągłego i uczenia się przez całe życie był promowany jako indywidualne prawo każdego człowieka, które jest uznawane na poziomie UE i wdrażane na szczeblu krajowym. Umożliwi to ludziom nadążanie za rozwojem technologii cyfrowych i sztucznej inteligencji ([3]) oraz radzenie sobie ze zmianami na rynku pracy spowodowanymi zieloną transformacją. Jest to szczególnie ważne dla osób najbardziej oddalonych od szkolenia i rynku pracy, w tym młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się (młodzieży NEET). Cele wyznaczone przez Europejski filar praw socjalnych nie mogą zostać osiągnięte bez większych inwestycji publicznych i prywatnych w edukację oraz silniejszego zaangażowania pracodawców i partnerów społecznych w zwiększenie liczby szkoleń i uczenia się w miejscu pracy. Ponadto EKES zachęca państwa członkowskie do ustanowienia ram zapewniających wystarczające wsparcie finansowe na pokrycie kosztów utrzymania poprzez uprawnienia do dodatków, zwłaszcza w przypadku dłuższych okresów kształcenia i szkolenia.

2.2. ***Uczciwe warunki pracy***

2.2.1. **Przeciwdziałanie ubóstwu pracujących:** EKES uważa, że wskaźnik zagrożenia ubóstwem pracujących, spowodowany wieloma czynnikami, musi zostać znacznie obniżony. Wymaga to całościowego podejścia, ograniczenia niestandardowych form zatrudnienia, zapewnienia adekwatnych wynagrodzeń minimalnych i ułatwienia płynniejszego przechodzenia między miejscami pracy, poprawy warunków pracy oraz zwiększenia inwestycji w szkolenia i podnoszenie kwalifikacji, zwłaszcza w mniej wydajnych sektorach. Należy podjąć odpowiednie inicjatywy na szczeblu UE w celu ustanowienia wspólnych minimalnych norm w państwach członkowskich. EKES wzywa do właściwego wdrożenia dyrektywy w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych.

2.2.2. **Monitorowanie i zapewnianie uczciwych warunków pracy, tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy i zwalczanie niepewnego zatrudnienia:** podjęto już szereg działań w tej dziedzinie. Należy zapewnić właściwe wdrażanie, kontrole prawne i administracyjne oraz egzekwowanie przepisów na szczeblu krajowym, aby zagwarantować pracownikom stabilne miejsca pracy, bezpieczne warunki pracy, w tym w odniesieniu do nowych zagrożeń w miejscu pracy, odpowiednie i przewidywalne wynagrodzenie oraz dobrze funkcjonujący i zorganizowany głos pracowniczy w miejscu pracy. Potrzebne jest większe zaangażowanie na rzecz uczciwych i godnych warunków pracy, zwłaszcza w świetle ciągłego różnicowania umów, z których duża liczba dotyczy niepewnych i niestandardowych form pracy. Dotyczy to w szczególności wdrażania i monitorowania dyrektywy w sprawie pracy za pośrednictwem platform internetowych. Należy położyć większy nacisk na tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy, w tym poprzez wspieranie szkoleń, podnoszenie kwalifikacji, rozwój miejsc pracy opartych na nowych technologiach i uznawanie przedsiębiorczości. EKES proponuje ustanowienie w planie działania dodatkowego „celu w zakresie wysokiej jakości miejsc pracy" i zachęca KE do współpracy z partnerami społecznymi i Eurofound w celu przeanalizowania i opracowania użytecznych i możliwych do wdrożenia wskaźników w tej dziedzinie.

2.2.3. **Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości systemów opieki zdrowotnej/usług opiekuńczych oraz odpowiedniego poziomu zatrudnienia w tym sektorze**: KE powinna opierać się na europejskiej strategii w dziedzinie opieki, zachęcając państwa członkowskie do większych inwestycji w „gospodarkę usług opiekuńczych", zgodnie z rezolucją MOP w sprawie promowania godnej pracy w gospodarce usług opiekuńczych ([4]). Wprowadzenie ogólnounijnych zaleceń wspierających i ukierunkowujących państwa członkowskie w ich wysiłkach na rzecz poprawy sytuacji pracowników służby zdrowia poprzez tworzenie godnych miejsc pracy z godziwymi wynagrodzeniami i atrakcyjnymi modelami szkoleń – przy wsparciu dobrze zaprojektowanej polityki migracyjnej – mogłoby być odpowiedzią na ogromne niedobory personelu. EKES wzywa do przeprowadzenia śródokresowego przeglądu zaleceń w oparciu o monitorowanie zakresu, w jakim zostały zrealizowane cele barcelońskie i ogólne celów reform opieki długoterminowej. Ponadto potrzebne są inicjatywy mające na celu rozwiązanie problemu niepewności zatrudnienia i zapewnienie zdolności pracowników do zatrudnienia dzięki szkoleniu, a także wspieranie kontroli jakości w rozwijającej się dziedzinie opieki i pomocy długoterminowej, przede wszystkim poprzez przeciwdziałanie ewentualnym nieuczciwym praktykom biznesowym w tym wschodzącym sektorze.

([3]) Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich" [COM(2023) 599 final – 2023/0173 (NLE)] (Dz.U. C, C/2023/870, 8.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/870/oj), pkt 1.9, Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów »Plan działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych«" (COM(2021)102 final) (Dz.U. C 374 z 16.9.2021, s. 38), pkt 2.1.7.

([4]) ILO Resolution on Decent Work and the Care Economy moves ahead.

2.2.4. **Poprawa bezpieczeństwa i higieny pracy:** Aby ograniczyć zagrożenia w pracy, konieczne są strategie zapobiegawcze, w tym podnoszenie świadomości. Wizja, do której należy dążyć, to zero zgonów i wypadków w miejscu pracy. Należy zintensyfikować walkę z chorobami zawodowymi, zwłaszcza w odniesieniu do produktów i substancji rakotwórczych, patogenów lub czynników niebezpiecznych. Dyrektywa w sprawie czynników rakotwórczych lub mutagenów powinna być stale monitorowana z udziałem partnerów społecznych i naukowców, przy jednoczesnym dalszym wspieraniu dobrowolnych porozumień.

2.2.5. **Przeciwdziałanie nowym zagrożeniom w miejscu pracy w oparciu o konsultacje z partnerami społecznymi:** Lepsza ochrona zdrowia w miejscu pracy zwiększa konkurencyjność firm. Dotyczy to również nowych zagrożeń i kwestii zdrowia psychicznego, zwłaszcza w związku z wykorzystaniem nowych technologii. EKES zaleca zapewnienie prawa do bycia offline, które nie tylko chroni pracowników, ale może zwiększyć wydajność. EKES wzywa KE do zaproponowania dyrektywy w sprawie zagrożeń psychospołecznych. Powinna ona określać wiążące zobowiązania do identyfikowania zagrożeń psychospołecznych za pomocą odpowiednich ocen ryzyka, z udziałem pracowników i związków zawodowych. Zmiana klimatu niesie ze sobą również nowe zagrożenia i należy zająć się problemem pracy w ekstremalnych temperaturach.

2.2.6. **Poprawa możliwości zatrudnienia i jakości zatrudnienia dla młodych ludzi:** EKES wielokrotnie wzywał do równego traktowania młodych ludzi na rynku pracy ([5]), między innymi poprzez zajęcie się zagrożeniami związanymi z niestandardowymi formami zatrudnienia związanymi z rosnącą niepewnością, w tym wymuszoną pracą w niepełnym wymiarze czasu pracy i pracą na czas określony. Plan działania powinien odnosić się do sytuacji młodych ludzi na rynku pracy, zwłaszcza młodzieży NEET ([6]), z różnych punktów widzenia, takich jak przejście od edukacji do zatrudnienia, potrzeba wysokiej jakości miejsc pracy i odpowiedniej ochrony socjalnej, która jest w stanie chronić młodych ludzi nawet w okresach, w których nie pracują. W kontekście proponowanej dyrektywy w sprawie staży EKES apeluje o solidną inicjatywę prawną, która zagwarantuje, że stażyści wykonujący pracę nie będą wykluczeni z praw pracowniczych.

2.2.7. **Środki dla sztucznej inteligencji ukierunkowanej na człowieka:** Biorąc pod uwagę wszechobecność i potencjał systemów AI i nowych powstających technologii, potrzebne jest podejście ukierunkowane na unikanie negatywnych skutków dla pracowników wynikających ze stosowania tych technologii. Inicjatywy ustawodawcze powinny odnosić się do luk w ochronie praw pracowniczych w miejscach pracy i gwarantować, by ludzie zachowali kontrolę nad wszystkimi interakcjami z maszyną ([7]).

2.2.8. **Zapewnienie sprawiedliwej mobilności pracowników:** EKES przyjmuje do wiadomości apel Parlamentu Europejskiego (PE) o zmianę mandatu Europejskiego Urzędu ds. Pracy, która znacznie wzmocniłaby jego uprawnienia. Wiązałoby się to z umożliwieniem dochodzeń w sprawie domniemanych naruszeń lub niestosowania prawa UE oraz wszczynania i prowadzenia dochodzeń i kontroli spraw transgranicznych z własnej inicjatywy, po powiadomieniu właściwych organów krajowych.

2.3. *Ochrona socjalna i integracja społeczna*

2.3.1. Szczegółowe propozycje zawarto w innych opiniach EKES-u, przede wszystkim w opinii SOC/829 w sprawie unijnej strategii na rzecz walki z ubóstwem. Obejmuje to środki mające na celu:

— zintensyfikowanie ogólnych wysiłków na rzecz zwiększenia możliwości zatrudnienia poprzez wzmocnienie pozycji słabszych grup społecznych i ich ochronę;

— walkę z ubóstwem dzieci i młodzieży poprzez pełne wdrożenie gwarancji dla młodzieży i gwarancji dla dzieci w państwach członkowskich, w tym odpowiednie inwestycje w wysokiej jakości, przystępne cenowo i dostępne usługi opieki nad dziećmi;

— walkę z ubóstwem osób starszych, wykluczeniem społecznym i samotnością oraz zapewnienie, aby reformy emerytalne, oparte na stabilności finansowej, nie zagrażały standardowi życia osób starszych;

— ochronę usług świadczonych w interesie ogólnym – przedsiębiorstw publicznych, prywatnych i społecznych – poprzez dobrze ukierunkowane inwestycje;

([5]) Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Równe traktowanie młodych ludzi na rynku pracy" (opinia z inicjatywy własnej) (Dz.U. C 293 z 18.8.2023, s. 48), Workers' Rights for the XXI century [Prawa pracownicze w XXI wieku] (Europejskie Forum Młodzieży, dokument przedstawiający stanowisko 12/2024).

([6]) https://www.youthforum.org/policy-library/youth-guarantee-how-to-support-young-people-finding-a-pathway.

([7]) Opinia EKES-u *„Ocena sprawozdań Letty i Draghiego na temat funkcjonowania i konkurencyjności jednolitego rynku UE"* (Dz.U. C, C/2025/2004, 30.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2004/oj), pkt 10.3.

— promowanie polityki państw członkowskich mającej na celu zapewnienie osobom potrzebującym dostępu do mieszkań socjalnych i pomocy mieszkaniowej, ustanowienie „celu dotyczącego przystępnych cenowo mieszkań" w ramach Europejskiego filaru praw socjalnych oraz walkę z bezdomnością;

— zapewnienie równego dostępu do energii i zagwarantowanie bezpieczeństwa dostaw energii po przystępnych cenach;

— ponowne uruchomienie i wzmocnienie centrum zasobów AccessibleEU ([8]).

3. **Zalecenia co do sprawowania rządów**

3.1. **Zaangażowanie partnerów społecznych i społeczeństwa obywatelskiego:** EKES zawsze podkreślał, że dialog społeczny na wszystkich szczeblach odgrywa kluczową rolę w promowaniu sprawiedliwego społeczeństwa sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz w zwiększaniu wzrostu gospodarczego, wydajności, zatrudnienia i konkurencyjności. Opowiada się za tym, by zainteresowane podmioty społeczne odgrywały pełną rolę w kształtowaniu polityki społecznej od momentu jej powstania poprzez projektowanie, aż po proces wdrażania, w tym w tych państwach członkowskich, w których nie zostało to jeszcze odpowiednio zagwarantowane. Szczególna rola partnerów społecznych musi być w pełni respektowana w strukturach dialogu społecznego, przy jednoczesnym uznaniu, że dialog obywatelski, z udziałem szerszego grona zainteresowanych stron i na temat większego spektrum zagadnień, jest odrębnym procesem. EKES z zadowoleniem przyjmuje wysiłki KE na rzecz umożliwienia dużej liczbie organizacji europejskich wniesienia wkładu w dziedzinie polityki społecznej, takich jak europejska platforma na rzecz przeciwdziałania bezdomności (EPOCH). Platforma EPOCH powinna nadal być częścią procesu wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych. EKES zaleca utworzenie innych platform tematycznych na wzór tego wypróbowanego i przetestowanego modelu.

3.2. **Uwzględnianie celów społecznych** we wszystkich obszarach polityki zgodnie z horyzontalną klauzulą społeczną (art. 9 TFUE).

3.3. **Uwzględnianie kwestii równouprawnienia płci i jej priorytetowe traktowanie w całym Europejskim filarze praw socjalnych**: Równość płci powinna być systematycznie uwzględniana we wszystkich 20 zasadach Europejskiego filaru praw socjalnych, tak aby realizowana polityka przynosiła korzyści wszystkim i przeciwdziałała utrzymującym się różnicom w traktowaniu kobiet i mężczyzn. EKES proponuje włączenie wskaźników uwzględniających aspekt płci do nowego planu działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych i towarzyszących mu budżetów.

3.4. EKES odnotowuje z dużym zainteresowaniem inicjatywę Forum Młodzieży dotyczącą mechanizmu oceny wpływu polityki na młodzież. Zmierza ona do tego, by systematycznie oceniać wszystkie polityki i dopilnować, aby były one zgodne z prawami socjalnymi i dobrostanem młodych ludzi w całej UE i skutecznie je promowały, a tym samym włączały prawa młodzieży do głównego nurtu i zapewniały kompleksowe podejście do rozwiązywania różnorodnych wyzwań, przed którymi stoją młodzi ludzie.

3.5. **Uproszczenie przepisów bez szkody dla celów leżących u ich podstaw**. EKES przyjmuje do wiadomości program Komisji Europejskiej mający na celu uproszczenie i usprawnienie prawodawstwa oraz skuteczniejsze wdrażanie strategii politycznych. Takie inicjatywy powinny być realizowane bez podważania leżących u ich podstaw celów społecznych.

3.6. **Powiązanie z europejskim semestrem:** EKES z zadowoleniem przyjmuje fakt, że podjęto kroki w celu uznania i wzmocnienia związku między planem działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych a koordynacją i sprawozdawczością zapewnianą w ramach europejskiego semestru, jako kluczowego elementu unijnych ram zarządzania społeczno-gospodarczego. Semestr powinien służyć do lepszej koordynacji i do monitorowania w całym spektrum celów UE. EKES uznaje kluczową rolę Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów w dziedzinie wskaźników społecznych.

3.7. **Finansowanie przez UE celów Europejskiego filaru praw socjalnych:** EKES wzywa do warunkowego zwiększenia ogólnej alokacji środków na EFS+. Podobnie jak w przypadku transformacji ekologicznej i cyfrowej, w przypadku gdy państwa członkowskie są zobowiązane do przeznaczenia 37 % i 20 % swoich wydatków na każdy obszar w ramach swoich planów odbudowy i zwiększania odporności, zasoby należy przeznaczyć na rynek pracy oraz wydatki i inwestycje społeczne.

([8]) Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu a odporność UE: wyzwania z perspektywy gospodarczej i społecznej" (opinia rozpoznawcza na wniosek prezydencji czeskiej) (Dz.U. C 486 z 21.12.2022, s. 88), pkt 1.1, 1.3.

3.8. **Przestrzeń fiskalna do inwestowania w wydatki socjalne:** Państwa członkowskie nie będą w stanie wdrożyć Europejskiego filaru praw socjalnych, jeśli nie będą w stanie pobudzić masowych i skoordynowanych inwestycji w wydatki socjalne i infrastrukturę społeczną. Musi to znaleźć odzwierciedlenie w europejskim semestrze, który został nieznacznie dostosowany w celu uwzględnienia zasad Europejskiego filaru praw socjalnych. Należy rozważyć dalsze kroki. EKES wielokrotnie stwierdzał, że można zwiększyć inwestycje publiczne w państwach członkowskich za pomocą „złotej reguły budżetowej", która umożliwiłaby większą elastyczność w przepisach budżetowych ([9]).

3.9. **Inwestycje społeczne:** Mając na uwadze, że długoterminowe koszty braku inwestycji społecznych mogą być często znacznie wyższe niż koszt samych inwestycji, EKES przypomina o licznych pozytywnych skutkach inwestycji społecznych. Szeroko zakrojonym i dobrze zaprojektowanym inwestycjom społecznym muszą towarzyszyć reformy strukturalne i muszą one być kluczowym elementem wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych. Może to przynieść znaczne korzyści pod względem wzrostu gospodarczego poprzez jego wpływ na ludzi i wydajność, w tym większe zdolności innowacyjne, absorpcję nowych technologii i możliwości zatrudnienia oraz trwałą konkurencyjność sprzyjającą włączeniu społecznemu.

3.10. **Odzwierciedlenie potrzeb Europejskiego filaru praw socjalnych w kolejnych wieloletnich ramach finansowych (WRF):** Opracowanie WRF jest okazją do wsparcia wysiłków UE i państw członkowskich na rzecz wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych przy jednoczesnym utrzymaniu koncentracji na priorytetach UE. Wiąże się to ze spójnym wykorzystywaniem funduszy i uznaniem roli Europejskiego filaru praw socjalnych jako kompasu dla programów operacyjnych oraz narzędzia oceny wpływu funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, EFS+ i innych odpowiednich działów budżetu UE. Warunkowość społeczna zapewniłaby, żeby projekty aktywnie przyczyniały się do realizacji nadrzędnych celów społecznych. Inwestycje w bezpieczeństwo i obronę są nieskuteczne w przypadku podziału społeczeństwa. Wymiar społeczny inwestycji i reform powinien stanowić integralną część programu bezpieczeństwa ([10]). Zarówno UE, jak i państwa członkowskie nie mogą zagrażać niezbędnym inwestycjom społecznym ani porzucać ich w celu zwiększenia wydatków na obronność.

3.11. **Ocena i rozwój tablicy wskaźników społecznych:** Wdrożenie Europejskiego filaru praw socjalnych powinno opierać się na działaniach, które są mierzalne i którym towarzyszy bieżące monitorowanie za pomocą tablicy wyników społecznych. EKES wzywa do dopracowania tablicy wskaźników społecznych wykorzystywanej w europejskim semestrze. Partnerzy społeczni i organizacje społeczeństwa obywatelskiego powinni uczestniczyć w tej debacie, aby poprawić istniejące wskaźniki i w razie potrzeby określić nowe wskaźniki w celu monitorowania wszystkich zasad i praw zapisanych w Europejskim filarze praw socjalnych ([11]).

3.12. **Skuteczne wykorzystanie ram konwergencji społecznej:** Ramy konwergencji społecznej, jako narzędzie do mapowania i porównywania rozwoju krajowej polityki zatrudnienia i polityki społecznej w ustrukturyzowany sposób oraz do monitorowania, czy polityka społeczna jest odpowiednio wdrażana i finansowana, mogłyby służyć do identyfikacji krajów zagrożonych brakiem realizacji celów, które należy poddać dokładniejszej kontroli. Ramy te muszą zostać lepiej zintegrowane z europejskim semestrem, aby zachęcić rządy do podejmowania działań poprzez przestrzeganie odpowiednich zaleceń dla poszczególnych krajów.

3.13. **Promowanie środków wykraczających poza PKB jako środka pomocy społecznej:** Aby zmierzyć spójność społeczną, jakość życia, sprawiedliwą dystrybucję możliwości i zasobów oraz zmniejszyć wykluczenie społeczne i kulturowe, oprócz PKB potrzebne są bardziej odpowiednie i całościowe wskaźniki. EKES już wcześniej jednoznacznie opowiedział się za oparciem procesu europejskiego zarządzania na nowej perspektywie, zorientowanej na dobrostan obywateli oraz dobrobyt. EKES popiera propozycje europejskich partnerów społecznych dotyczące nowych wskaźników uzupełniających PKB w dziedzinie społecznej, gospodarczej i środowiskowej ([12]) i wezwał do opracowania tablicy wyników wykraczającej poza PKB ([13]).

([9]) Dz.U. C 227 z 28.6.2018, s. 1 pkt 1.8 i 3.6; Dz.U. C 327 z 12.11.2013, s. 11; Dz.U. C 227 z 28.6.2018, s. 95, pkt 1.4, Dz.U. C 226 z 16.7.2014, s. 21; Dz.U. C 262 z 25.7.2018, s. 1, pkt 3.14 i Dz.U. C 190 z 5.6.2019, s. 24,, pkt 1.8., Dz.U. C 262 z 25.7.2018, s. 1, pkt 1.4, Dz.U. C 14 z 15.1.2020, s. 1-23, pkt 1.7, 2.7.2.

([10]) Rezolucja Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego – Wytyczanie postępów demokratycznych UE: rezolucja na następną kadencję ustawodawczą (Dz.U. C, C/2024/6861, 28.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6861/oj), pkt 7.3.

([11]) Tabela wyników ma następujące niedociągnięcia: a) brakuje w niej zdezagregowanych danych opartych na różnych cechach, takich jak płeć, wiek, pochodzenie etniczne i status społeczno-ekonomiczny, które pozwoliłyby skuteczniej mierzyć wpływ polityki na różne grupy znajdujące się w trudnej sytuacji; b) nie powinna ograniczać się do porównywania państw członkowskich pod względem najlepszych i najgorszych wyników w stosunku do średnich UE. Zamiast tego powinna mierzyć postępy w realizacji ambitnych krajowych celów ilościowych; c) brakuje w niej wskaźników dotyczących kluczowych aspektów (np. tworzenia miejsc pracy przez gospodarkę społeczną dla grup znajdujących się w trudnej sytuacji, dialogu społecznego, rokowań zbiorowych i uczestnictwa pracowników, bezdomności), inne wskaźniki są zbyt ograniczone (np. prawa osób z niepełnosprawnościami, brak wskaźnika wykraczającego poza lukę w zatrudnieniu); d) w państwach członkowskich istnieją znaczne rozbieżności między procedurami gromadzenia danych, co podkreśla potrzebę dalszych działań w celu standaryzacji procesów i zapewnienia terminowych, dokładnych i porównywalnych danych; e) pozostaje ona de facto podporządkowana pod względem priorytetów politycznych tabeli wskaźników do celów procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej.

([12]) Supplementing GDP as welfare measure.

([13]) Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Środki wykraczające poza PKB na rzecz udanej odbudowy gospodarczej oraz zrównoważonej i odpornej gospodarki europejskiej" (opinia z inicjatywy własnej) (Dz.U. C 152 z 6.4.2022, s. 7).

3.14. **Korzystanie z procedur udzielania zamówień publicznych:** EKES wzywa do położenia większego nacisku na potencjalny wkład przepisów dotyczących zamówień publicznych w poprawę stosowania i egzekwowania obowiązującego unijnego i krajowego prawa pracy i prawa socjalnego ([14]). Wspólne, zharmonizowane warunki i przepisy dotyczące unijnego prawa zamówień publicznych powinny położyć kres konkurencji opartej na najniższej cenie i zapewnić, aby przy udzielaniu zamówień publiczne instytucje zamawiające były zobowiązane do uwzględniania kryteriów społecznych i środowiskowych zgodnie z Europejskim filarem praw socjalnych. W związku z tym EKES wzywa do rozszerzenia wymogów dotyczących udzielania zamówień w dyrektywach UE w sprawie zamówień publicznych na aspekty społeczne, w tym rokowania zbiorowe.

Bruksela, dnia 18 czerwca 2025 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Oliver RÖPKE

([14]) Dz.U. C 374 z 16.9.2021, s. 38, pkt 1.23, 2.5.3.

ZAŁĄCZNIK I

LEGISLATIVE FOOTPRINT

LIST OF INTEREST REPRESENTATIVES FROM WHOM THE RAPPORTEUR HAS RECEIVED INPUT

The following list is drawn up on a purely voluntary basis under the exclusive responsibility of the rapporteur. The rapporteur has received input from the following interest representatives (organisations and/or self-employed individuals) in the preparation of the opinion SOC/822 New Action Plan on EPSR implementation:

European Committee of Regions
Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion of the European Commission
Eurofound
Eurodiaconia
European Trade Union Confederation (ETUC)
Members of the European Parliament
PANTEIA
Social Platform

Mission to Finland

Employers' organisations: The Federation of Finnish Enterprises (Suomen Yrittäjät), Confederation of Finnish Industries (EK)
Workers' organisations: Confederation of Unions for Professional and Managerial Staff in Finland (Akava), The Finnish Confederation of Professionals (STTK), The Central Organisation of Finnish Trade Unions (SAK)
Civil society organisations: Into ry (Outreach Youth Work and Workshop Activities), SOSTE Finnish Federation for Social Affairs and Health, The Finnish National Organisation of the Unemployed
Public Authorities: Ministry of Education, Ministry of Social Affairs and Health

Mission to Slovenia

Employers' organisations: Association of Employers of Slovenia (ZDS), The Chamber of Craft and Small Business of Slovenia (OZS)
Workers' organisations: Confederation of Trade Unions of Slovenia (PERGAM), Confederation of the Public Sector Trade Unions of Slovenia (KSJS), The Association of Free Trade Unions of Slovenia (ZSSS)
Civil society organisations: Zavod Pelikan, Slovenska univerza za Tretje življenjsko obdobje
Public Authorities: State Secretary of Labour, Family, Social Affairs and Equal Opportunities, State secretary for internationalization, entrepreneurship, development resources and tourism

Public Hearing on New Action Plan on the implementation of the European Pillar of Social Rights and the EU Anti-poverty Strategy ([1])

Panel 1 – New Action Plan on the implementation of the European Pillar of Social Rights

Business Europe
SMEunited
European Trade Union Confederation (ETUC)
Social Platform
Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion of the European Commission
PANTEIA

Panel 2 – The EU Anti-Poverty Strategy

United Nations, Office of the High Commissioner for Human Rights
Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion of the European Commission
Member of the European Parliament
European Network of Public Employment Services
Tilburg University
European Anti-Poverty Network

([1]) https://www.eesc.europa.eu/en/agenda/our-events/events/joint-public-hearing-new-action-plan-implementation-european-pillar-social-rights-and-eu-anti-poverty-strategy.

ZAŁĄCZNIK II

Następujące poprawki, które uzyskały poparcie co najmniej jednej czwartej oddanych głosów, zostały odrzucone w trakcie debaty (art. 74 ust. 3 regulaminu wewnętrznego):

POPRAWKA 3

Zgłoszona przez:

ARDHE Christian
BLIJLEVENS René
CLEVER Peter
DANISMAN Mira-Maria
KRAWCZYK Jacek
MINCZEWA Marija
MISSLBECK-WINBERG Christiane
POTTIER Jean-Michel
SAMMUT BONNICI Dolores
SCHWENG Christa
SMOLE Jože
SÕBER Kristi
SOETE Paul
YGLESIAS Isabel

SOC/822
Nowy plan działania w sprawie wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych

Punkt 2.1.7

Zmienić

Opinia sekcji	Poprawka KR-u
Promowanie dostępu do szkoleń i uczenia się przez całe życie oraz inwestowanie w nie: EKES zalecał już, by dostęp do kształcenia ciągłego i uczenia się przez całe życie był promowany ***jako indywidualne prawo każdego człowieka, które jest uznawane na poziomie UE i wdrażane na szczeblu krajowym.*** Umożliwi to ludziom nadążanie za rozwojem technologii cyfrowych***[1]*** i sztucznej inteligencji oraz radzenie sobie ze zmianami na rynku pracy spowodowanymi zieloną transformacją. Jest to szczególnie ważne dla osób najbardziej oddalonych od szkolenia i rynku pracy, w tym młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się (młodzieży NEET). Cele wyznaczone przez Europejski filar praw socjalnych nie mogą zostać osiągnięte bez większych inwestycji publicznych i prywatnych w edukację oraz silniejszego zaangażowania pracodawców i partnerów społecznych w zwiększenie liczby szkoleń i uczenia się w miejscu pracy. Ponadto EKES zachęca państwa członkowskie do ustanowienia ram zapewniających wystarczające wsparcie finansowe na pokrycie kosztów utrzymania poprzez uprawnienia do dodatków, zwłaszcza w przypadku dłuższych okresów kształcenia i szkolenia.	EKES zalecał już, by dostęp do kształcenia ciągłego i uczenia się przez całe życie był promowany ***w celu zapewnienia wszystkim osobom dostępu do wysokiej jakości i sprzyjającego włączeniu społecznemu uczenia się przez całe życie na każdym etapie i na każdym etapie i sytuacji w karierze zawodowej i życiu[1].*** Umożliwi to ludziom nadążanie za rozwojem technologii cyfrowych***[2]*** i sztucznej inteligencji oraz radzenie sobie ze zmianami na rynku pracy spowodowanymi zieloną transformacją. Jest to szczególnie ważne dla osób najbardziej oddalonych od szkolenia i rynku pracy, w tym młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się (młodzieży NEET). Cele wyznaczone przez Europejski filar praw socjalnych nie mogą zostać osiągnięte bez większych inwestycji publicznych i prywatnych w edukację oraz silniejszego zaangażowania pracodawców i partnerów społecznych w zwiększenie liczby szkoleń i uczenia się w miejscu pracy. Ponadto EKES zachęca państwa członkowskie do rozważenia ustanowienia ram zapewniających wystarczające wsparcie finansowe na pokrycie kosztów utrzymania poprzez uprawnienia do dodatków, zwłaszcza w przypadku dłuższych okresów kształcenia i szkolenia.
	[1] ***SOC/774 punkt 3.2.***
[1] Dz.U. C, C/2023/870, 1.9, OJ C 374, 16.9.2021, s. 38–49, 2.1.7.	[2] Dz.U. C, C/2023/870, 1.9, OJ C 374, 16.9.2021, s. 38–49, 2.1.7.

Uzasadnienie

Jeżeli chodzi o uczenie się przez całe życie, proponuje się stosowanie sformułowania opartego na SOC/774 – Pakiet dotyczący umiejętności cyfrowych i edukacji cyfrowej. Ponieważ istnieją rozbieżne krajowe modele szkolenia, państwom członkowskim należy wyraźnie pozostawić rozważenie użyteczności wszelkich nowych ram.

Wynik głosowania

Za:	95
Przeciw:	110
Wstrzymało się:	5

POPRAWKA 4

Zgłoszona przez:

ARDHE Christian
BLIJLEVENS René
CLEVER Peter
DANISMAN Mira-Maria
KRAWCZYK Jacek
MINCZEWA Marija
MISSLBECK-WINBERG Christiane
POTTIER Jean-Michel
SAMMUT BONNICI Dolores
SCHWENG Christa
SMOLE Jože
SÕBER Kristi
SOETE Paul
YGLESIAS Isabel

SOC/822
Nowy plan działania w sprawie wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych

Punkt 2.2.1

Zmienić

Opinia sekcji	Poprawka KR-u
Przeciwdziałanie ubóstwu pracujących: EKES uważa, że wskaźnik zagrożenia ubóstwem pracujących, spowodowany wieloma czynnikami, musi zostać znacznie obniżony. Wymaga to całościowego podejścia, ***ograniczenia niestandardowych form zatrudnienia***, zapewnienia adekwatnych wynagrodzeń minimalnych i ułatwienia płynniejszego przechodzenia między miejscami pracy, poprawy warunków pracy oraz zwiększenia inwestycji w szkolenia i podnoszenie kwalifikacji, zwłaszcza w mniej wydajnych sektorach. ***Należy podjąć*** odpowiednie inicjatywy ***na szczeblu UE w celu ustanowienia wspólnych minimalnych norm w*** państwach członkowskich. EKES wzywa do właściwego wdrożenia dyrektywy w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych.	Przeciwdziałanie ubóstwu pracujących: EKES uważa, że wskaźnik zagrożenia ubóstwem pracujących, spowodowany wieloma czynnikami, musi zostać znacznie obniżony. ***Problem ubóstwa pracujących jest złożony.*** Wymaga to całościowego podejścia, ***promowania sprawiedliwych i zróżnicowanych form pracy***, zapewnienia adekwatnych wynagrodzeń minimalnych i ułatwienia płynniejszego przechodzenia między miejscami pracy, poprawy warunków pracy oraz zwiększenia inwestycji w szkolenia i podnoszenie kwalifikacji, zwłaszcza w mniej wydajnych sektorach. ***W tym względzie należy rozważyć*** odpowiednie inicjatywy ***wspierające wysiłki*** państw członkowskich ***i partnerów społecznych.*** EKES wzywa do właściwego wdrożenia dyrektywy w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych.

Uzasadnienie

Należy podkreślić, że ubóstwo pracujących jest zjawiskiem złożonym. Konieczne jest zaznaczenie, że dostępność różnych form zatrudnienia odgrywa kluczową rolę w ramach całościowego podejścia. W EKES-ie nie osiągnięto porozumienia w sprawie ustanowienia wspólnych minimalnych standardów na szczeblu UE, w związku z czym sformułowanie musi być bardziej zniuansowane.

Wynik głosowania

Za:	94
Przeciw:	128
Wstrzymało się:	6

POPRAWKA 5

Zgłoszona przez:

ARDHE Christian
BLIJLEVENS René
CLEVER Peter
DANISMAN Mira-Maria
KRAWCZYK Jacek
MINCZEWA Marija
MISSLBECK-WINBERG Christiane
POTTIER Jean-Michel
SAMMUT BONNICI Dolores
SCHWENG Christa
SMOLE Jože
SÕBER Kristi
SOETE Paul
YGLESIAS Isabel

SOC/822
Nowy plan działania w sprawie wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych

Punkt 2.2.2

Zmienić

Opinia sekcji	Poprawka KR-u
Monitorowanie i zapewnianie uczciwych warunków pracy, tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy i zwalczanie niepewnego zatrudnienia: Podjęto już szereg działań w tej dziedzinie. Należy zapewnić właściwe wdrażanie, kontrole prawne i administracyjne oraz egzekwowanie przepisów na szczeblu krajowym, aby zagwarantować pracownikom ***stabilne*** miejsca pracy, bezpieczne warunki pracy, w tym w odniesieniu do nowych zagrożeń w miejscu pracy, odpowiednie i przewidywalne wynagrodzenie oraz dobrze funkcjonujący zorganizowany głos w miejscu pracy. Potrzebne jest większe zaangażowanie na rzecz uczciwych i godnych warunków pracy, zwłaszcza w świetle ciągłego różnicowania umów, ***z których duża liczba dotyczy niepewnych i niestandardowych form pracy.*** Dotyczy to w szczególności wdrażania i monitorowania dyrektywy w sprawie pracy za pośrednictwem platform internetowych. Należy położyć większy nacisk na tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy, w tym poprzez wspieranie szkoleń, podnoszenie kwalifikacji, rozwój miejsc pracy opartych na nowych technologiach i uznawanie przedsiębiorczości. EKES ***proponuje ustanowienie w planie działania dodatkowego „celu w zakresie wysokiej jakości miejsc pracy" i*** zachęca KE do współpracy z partnerami społecznymi i Eurofound w celu przeanalizowania i opracowania użytecznych i możliwych do wdrożenia wskaźników w tej dziedzinie.	Monitorowanie i zapewnianie uczciwych warunków pracy, tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy i zwalczanie niepewnego zatrudnienia: Podjęto już szereg działań w tej dziedzinie. Należy zapewnić właściwe wdrażanie, kontrole prawne i administracyjne oraz egzekwowanie przepisów na szczeblu krajowym, aby zagwarantować pracownikom ***zrównoważone*** miejsca pracy, bezpieczne warunki pracy, w tym w odniesieniu do nowych zagrożeń w miejscu pracy, odpowiednie wynagrodzenie***, przejrzyste*** i przewidywalne ***mechanizmy ustalania wynagrodzeń*** oraz dobrze funkcjonujący zorganizowany głos w miejscu pracy. Potrzebne jest większe zaangażowanie na rzecz uczciwych i godnych warunków pracy, zwłaszcza w świetle ciągłego różnicowania umów, ***które powinny odpowiednio uwzględniać potrzeby pracowników i pracodawców.*** Dotyczy to w szczególności wdrażania i monitorowania dyrektywy w sprawie pracy za pośrednictwem platform internetowych. Należy położyć większy nacisk na tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy, w tym poprzez wspieranie szkoleń, podnoszenie kwalifikacji, rozwój miejsc pracy opartych na nowych technologiach i uznawanie przedsiębiorczości. EKES zachęca KE do współpracy z partnerami społecznymi i Eurofound w celu przeanalizowania i opracowania użytecznych i możliwych do wdrożenia wskaźników w tej dziedzinie.

Uzasadnienie

Zamiast odnosić się do „stabilnych miejsc pracy", należy skupić się na zapewnieniu pracownikom zdolności do zatrudnienia. Dywersyfikacja umów powinna być wyrażana w sposób bardziej pozytywny, zrównoważony i konstruktywny. Ponadto nie osiągnięto porozumienia co do zaproponowania dodatkowego celu dotyczącego „wysokiej jakości miejsc pracy". Oprócz tego zamiast odnosić się do przejrzystych wynagrodzeń można odnieść się do tego, co stwierdzono w zasadzie nr 6 Europejskiego filaru praw socjalnych, a mianowicie, że „wszystkie wynagrodzenia są ustalane w sposób przejrzysty i przewidywalny, zgodnie z praktyką krajową i z poszanowaniem autonomii partnerów społecznych.".

Wynik głosowania

Za	93
Przeciw:	125
Wstrzymało się:	5

POPRAWKA 7

Zgłoszona przez:

ARDHE Christian
BLIJLEVENS René
CLEVER Peter
DANISMAN Mira-Maria
KRAWCZYK Jacek
MINCZEWA Marija
MISSLBECK-WINBERG Christiane
POTTIER Jean-Michel
SAMMUT BONNICI Dolores
SCHWENG Christa
SMOLE Jože
SÕBER Kristi
SOETE Paul
YGLESIAS Isabel

SOC/822
Nowy plan działania w sprawie wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych

Punkt 2.2.5

Zmienić

Opinia sekcji	Poprawka KR-u
Przeciwdziałanie nowym zagrożeniom w miejscu pracy w oparciu o konsultacje z partnerami społecznymi: Lepsza ochrona zdrowia w miejscu pracy zwiększa konkurencyjność firm. Dotyczy to również nowych zagrożeń i kwestii zdrowia psychicznego, zwłaszcza w związku z wykorzystaniem nowych technologii. ***EKES zaleca zapewnienie prawa do bycia offline, które nie tylko chroni pracowników, ale może zwiększyć wydajność.*** EKES ***wzywa KE do zaproponowania dyrektywy w sprawie zagrożeń psychospołecznych. Powinna ona określać wiążące zobowiązania do identyfikowania zagrożeń psychospołecznych za pomocą odpowiednich ocen ryzyka, z udziałem pracowników i związków zawodowych.*** Zmiana klimatu niesie ze sobą również nowe zagrożenia i należy zająć się problemem pracy w ekstremalnych temperaturach.	Przeciwdziałanie nowym zagrożeniom w miejscu pracy w oparciu o konsultacje z partnerami społecznymi: Lepsza ochrona zdrowia w miejscu pracy zwiększa konkurencyjność firm. Dotyczy to również nowych zagrożeń i kwestii zdrowia psychicznego, zwłaszcza w związku z wykorzystaniem nowych technologii. EKES ***potwierdza swoje poparcie dla tego, by Komisja podjęła inicjatywę nieustawodawczą dotyczącą zdrowia psychicznego w miejscu pracy oraz zapobiegania zagrożeniom psychospołecznym w pracy, zgodnie ze strategicznymi ramami UE dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2021–2027.*** Zmiana klimatu niesie ze sobą również nowe zagrożenia i należy zająć się problemem pracy w ekstremalnych temperaturach.

Uzasadnienie

W EKES-ie nie osiągnięto porozumienia co do potrzeby przyjęcia przepisów dotyczących zagrożeń psychospołecznych. Z tego względu EKES powinien potwierdzić swoje poparcie dla tego, by Komisja podjęła inicjatywę nieustawodawczą dotyczącą zdrowia psychicznego w miejscu pracy oraz zapobiegania zagrożeniom psychospołecznym w pracy, zgodnie ze strategicznymi ramami UE dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2021–2027[1]. Ponadto, jak wynika z kilku opinii EKES-u, nie osiągnięto porozumienia w sprawie prawa pracowników do bycia offline.

Wynik głosowania

Za:	93
Przeciw:	127
Wstrzymało się:	2

POPRAWKA 8

Zgłoszona przez:

ARDHE Christian
BLIJLEVENS René
CLEVER Peter
DANISMAN Mira-Maria
KRAWCZYK Jacek
MINCZEWA Marija
MISSLBECK-WINBERG Christiane
POTTIER Jean-Michel
SAMMUT BONNICI Dolores
SCHWENG Christa
SMOLE Jože
SÕBER Kristi
SOETE Paul
YGLESIAS Isabel

SOC/822
Nowy plan działania w sprawie wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych

Punkt 2.2.6

Zmienić

Opinia sekcji	Poprawka
Poprawa możliwości zatrudnienia i jakości zatrudnienia dla młodych ludzi: EKES wielokrotnie wzywał do równego traktowania młodych ludzi na rynku pracy[1], ***między innymi poprzez zajęcie się*** zagrożeniami związanymi z ***niestandardowymi formami zatrudnienia związanymi z rosnącą niepewnością,*** w tym wymuszoną pracą w niepełnym wymiarze czasu pracy ***i pracą na czas określony***. Plan działania powinien odnosić się do sytuacji młodych ludzi na rynku pracy, zwłaszcza młodzieży NEET***[2]***, z różnych punktów widzenia, takich jak przejście od edukacji do zatrudnienia, potrzeba wysokiej jakości miejsc pracy i odpowiedniej ochrony socjalnej, która jest w stanie chronić młodych ludzi nawet w okresach, w których nie pracują. ***W kontekście proponowanej dyrektywy w sprawie staży EKES apeluje o solidną inicjatywę prawną, która zagwarantuje, że stażyści wykonujący pracę nie będą wykluczeni z praw pracowniczych.***	Poprawa możliwości zatrudnienia i jakości zatrudnienia dla młodych ludzi: EKES wielokrotnie wzywał do równego traktowania młodych ludzi na rynku pracy[1], w tym ***do zajęcia się*** zagrożeniami związanymi z wymuszoną pracą w niepełnym wymiarze czasu pracy. ***W dyrektywie Rady 2000/78/WE ustanowiono ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy, które nadal są adekwatne do celów. Ponieważ zarówno pracownicy, jak i pracodawcy potrzebują pracy tymczasowej,*** plan działania powinien odnosić się do sytuacji młodych ludzi na rynku pracy, zwłaszcza młodzieży NEET, z różnych punktów widzenia, takich jak przejście od edukacji do zatrudnienia ***i przedsiębiorczości,*** potrzeba wysokiej jakości miejsc pracy i odpowiedniej ochrony socjalnej, która jest w stanie chronić młodych ludzi nawet w okresach, w których nie pracują. ***EKES popiera również przegląd zalecenia w prawie staży.***

Opinia sekcji	Poprawka
[1] Dz.U. C 293 z 18.8.2023, s. 48–57, ***Workers' Rights for the XXI century [Prawa pracownicze w XXI wieku] (Europejskie Forum Młodzieży, dokument przedstawiający stanowisko 12/2024)***.	[1] Dz.U. C 293 z 18.8.2023, s. 48–57.
[2] ***https:// www.youthforum.org/policy-library/youth-guarantee-how-to-support-young-people-finding-a-pathway.***	[2] ***SOC/721,* Dz.U. C 293, 18.2023, p. 48–57, *punkt 5.1.***

Uzasadnienie

Jeżeli chodzi o równe traktowanie, proponuje się odniesienie do dyrektywy 2000/78 w sprawie niedyskryminacji w zatrudnieniu oraz do stwierdzenia zawartego w SOC/721 (o którym mowa również w przypisie 8). Ponadto należy odnieść się do potrzeb zarówno pracowników, jak i pracodawców w zakresie pracy tymczasowej, a także do znaczenia kwestii przechodzenia do przedsiębiorczości. Nie ma konsensusu w sprawie wniosku o solidną inicjatywę ustawodawczą w sprawie staży. Zamiast tego należy wyrazić poparcie dla zmiany zalecenia Rady w sprawie staży. Ponadto odniesienie do przypisu zawiera liczne dalekosiężne propozycje Forum Młodzieży, które nigdy nie zostały należycie omówione na etapie przygotowywania tej opinii.

Wynik głosowania

Za: 90

Przeciw: 131

Wstrzymało się: 4

POPRAWKA 9

Zgłoszona przez:

ARDHE Christian
BLIJLEVENS René
CLEVER Peter
DANISMAN Mira-Maria
KRAWCZYK Jacek
MINCZEWA Marija
MISSLBECK-WINBERG Christiane
POTTIER Jean-Michel
SAMMUT BONNICI Dolores
SCHWENG Christa
SMOLE Jože
SÕBER Kristi
SOETE Paul
YGLESIAS Isabel

SOC/822
Nowy plan działania w sprawie wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych

Punkt 2.2.7

Zmienić

Opinia sekcji	Poprawka KR-u
Środki dla sztucznej inteligencji ukierunkowanej na człowieka: Biorąc pod uwagę wszechobecność i potencjał systemów AI i nowych powstających technologii,	Środki dla sztucznej inteligencji ukierunkowanej na człowieka: Biorąc pod uwagę wszechobecność i potencjał systemów AI i nowych powstających technologii,

Opinia sekcji	Poprawka KR-u
potrzebne jest podejście ukierunkowane na unikanie negatywnych skutków dla pracowników wynikających ze stosowania tych technologii. ***Inicjatywy ustawodawcze powinny odnosić się do luk w ochronie praw pracowniczych w miejscach pracy i gwarantować, by ludzie zachowali kontrolę nad wszystkimi interakcjami z maszyną[1].*** ***[1]*** Opinia EKES-u ***„Ocena sprawozdań Letty i Draghiego na temat funkcjonowania i konkurencyjności jednolitego rynku UE”***, pkt 10.3	potrzebne jest podejście ukierunkowane na unikanie negatywnych skutków dla pracowników wynikających ze stosowania tych technologii. ***Jest to również ważne, aby zapewnić, że rozwój, wdrażanie i wykorzystywanie sztucznej inteligencji zawsze odbywa się zgodnie z zasadą ludzkiej kontroli.***

Uzasadnienie

Proponuje się utrzymanie tekstu na bardziej ogólnym poziomie i odniesienie do potrzeby zapewnienia, aby opracowywanie, wdrażanie i wykorzystywanie sztucznej inteligencji zawsze było zgodne z zasadą ludzkiej kontroli.

Wynik głosowania

Za:	90
Przeciw:	130
Wstrzymało się:	5

POPRAWKA 10

Zgłoszona przez:
ARDHE Christian
BLIJLEVENS René
CLEVER Peter
DANISMAN Mira-Maria
KRAWCZYK Jacek
MINCZEWA Marija
MISSLBECK-WINBERG Christiane
POTTIER Jean-Michel
SAMMUT BONNICI Dolores
SCHWENG Christa
SMOLE Jože
SÕBER Kristi
SOETE Paul
YGLESIAS Isabel

SOC/822
Nowy plan działania w sprawie wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych

Punkt 2.3.1

Zmienić

Opinia sekcji	Poprawka
Szczegółowe propozycje zawarto w innych opiniach EKES-u, przede wszystkim w opinii SOC/829 w sprawie unijnej strategii na rzecz walki z ubóstwem. Obejmuje to środki mające na celu: — zintensyfikowanie ogólnych wysiłków na rzecz zwiększenia możliwości zatrudnienia poprzez wzmocnienie pozycji słabszych grup społecznych i ich ochronę;	Szczegółowe propozycje zawarto w innych opiniach EKES-u, przede wszystkim w opinii SOC/829 w sprawie unijnej strategii na rzecz walki z ubóstwem. Obejmuje to środki mające na celu: — zintensyfikowanie ogólnych wysiłków na rzecz zwiększenia możliwości zatrudnienia poprzez wzmocnienie pozycji słabszych grup społecznych i ich ochronę;

Opinia sekcji	Poprawka
— walkę z ubóstwem dzieci i młodzieży poprzez pełne wdrożenie gwarancji dla młodzieży i gwarancji dla dzieci w państwach członkowskich, w tym odpowiednie inwestycje w wysokiej jakości, przystępne cenowo i dostępne usługi opieki nad dziećmi;	— walkę z ubóstwem dzieci i młodzieży poprzez pełne wdrożenie gwarancji dla młodzieży i gwarancji dla dzieci w państwach członkowskich, w tym odpowiednie inwestycje w wysokiej jakości, przystępne cenowo i dostępne usługi opieki nad dziećmi;
— walkę z ubóstwem osób starszych, wykluczeniem społecznym i samotnością oraz zapewnienie, aby reformy emerytalne, oparte na stabilności finansowej, nie ***zagrażały standardowi*** życia osób starszych;	— walkę z ubóstwem osób starszych, wykluczeniem społecznym i samotnością oraz zapewnienie, aby reformy emerytalne, oparte na stabilności finansowej, nie ***dotykały nieproporcjonalnie standardu*** życia osób starszych;
— ochronę usług świadczonych w interesie ogólnym – przedsiębiorstw publicznych, prywatnych i społecznych – poprzez dobrze ukierunkowane inwestycje;	— ochronę usług świadczonych w interesie ogólnym – przedsiębiorstw publicznych, prywatnych i społecznych – poprzez dobrze ukierunkowane inwestycje;
— promowanie polityki państw członkowskich mającej na celu zapewnienie osobom potrzebującym dostępu do mieszkań socjalnych i pomocy mieszkaniowej, ***ustanowienie „celu dotyczącego przystępnych cenowo mieszkań" w ramach Europejskiego filaru praw socjalnych*** oraz walkę z bezdomnością;	— promowanie polityki państw członkowskich mającej na celu zapewnienie osobom potrzebującym dostępu do mieszkań socjalnych i pomocy mieszkaniowej, ***mając również na uwadze potrzebę przystępnych cenowo mieszkań***, oraz walkę z bezdomnością;
— zapewnienie równego dostępu do energii i ***zagwarantowanie*** bezpieczeństwa dostaw energii po przystępnych cenach;	— zapewnienie równego dostępu do energii i bezpieczeństwa dostaw energii po przystępnych cenach;
— ponowne uruchomienie i wzmocnienie centrum zasobów AccessibleEU[1].	ponowne uruchomienie i wzmocnienie centrum zasobów AccessibleEU.
[1] Dz.U. C 486 z 21.12.2022, s. 88-94, pkt. 1.1–1.3.	[1] Dz.U. C 486 z 21.12.2022, s. 88-94, pkt. 1.1–1.3.

Uzasadnienie

Propozycje zniuansowania tekstu w szczególności ze względu na brak porozumienia w sprawie nowego celu dotyczącego przystępnych cenowo mieszkań.

Wynik głosowania

Za: 88

Przeciw: 134

Wstrzymało się: 5

POPRAWKA 14

Zgłoszona przez:

ARDHE Christian
BLIJLEVENS René
CLEVER Peter
DANISMAN Mira-Maria
KRAWCZYK Jacek
MINCZEWA Marija
MISSLBECK-WINBERG Christiane
POTTIER Jean-Michel
SAMMUT BONNICI Dolores
SCHWENG Christa
SMOLE Jože
SÕBER Kristi
SOETE Paul
YGLESIAS Isabel

SOC/822
Nowy plan działania w sprawie wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych

Punkt 3.8

Zmienić

Opinia sekcji	Poprawka KR-u
Przestrzeń fiskalna do inwestowania w wydatki socjalne: Państwa członkowskie nie będą w stanie wdrożyć Europejskiego filaru praw socjalnych, jeśli nie będą w stanie pobudzić ***masowych*** i skoordynowanych inwestycji w wydatki socjalne i infrastrukturę społeczną. ***Musi to znaleźć*** odzwierciedlenie w europejskim semestrze, który został nieznacznie dostosowany w celu uwzględnienia zasad Europejskiego filaru praw socjalnych. Należy rozważyć dalsze kroki. ***EKES wielokrotnie stwierdzał, że można zwiększyć inwestycje publiczne w państwach członkowskich za pomocą „złotej reguły budżetowej", która umożliwiłaby większą elastyczność w przepisach budżetowych[1].*** ***[1] Dz.U. C 227 z 28.6.2018, s. 1 pkt 1.8 i 3.6; Dz.U. C 327 z 12.11.2013, s. 11; Dz.U. C 227 z 28.6.2018, s. 95, pkt 1.4, Dz.U. C 226 z 16.7.2014, s. 21; Dz.U. C 262 z 25.7.2018, s. 1, pkt 3.14 i Dz.U. C 190 z 5.6.2019, s. 24„ pkt 1.8., Dz.U. C 262 z 25.7.2018, s. 1, pkt 1.4, Dz.U. C 14 z 15.1.2020, s. 1–23, pkt 1.7, 2.7.2.***	Przestrzeń fiskalna do inwestowania w wydatki socjalne: Państwa członkowskie nie będą w stanie wdrożyć Europejskiego filaru praw socjalnych, jeśli nie będą w stanie pobudzić ***odpowiednich*** i skoordynowanych inwestycji w wydatki socjalne i infrastrukturę społeczną***, przy jednoczesnym zapewnieniu rentowności i zrównoważoności finansowej***. ***Znajduje to*** odzwierciedlenie w europejskim semestrze, który został nieznacznie dostosowany w celu uwzględnienia zasad Europejskiego filaru praw socjalnych. Należy rozważyć dalsze kroki ***w celu wykorzystania elastyczności przewidzianej w pakcie stabilności i wzrostu.***

Uzasadnienie

Tekst powinien odnosić się do istniejących możliwości elastyczności zgodnie z paktem stabilności i wzrostu, a także uwzględniać rentowność finansową i stabilność.

Wynik głosowania

Za: 92

Przeciw: 127

Wstrzymało się: 8

POPRAWKA 15

Zgłoszona przez:

ARDHE Christian
BLIJLEVENS René
CLEVER Peter
DANISMAN Mira-Maria
KRAWCZYK Jacek
MINCZEWA Marija
MISSLBECK-WINBERG Christiane
POTTIER Jean-Michel
SAMMUT BONNICI Dolores
SCHWENG Christa
SMOLE Jože
SÕBER Kristi
SOETE Paul
YGLESIAS Isabel

SOC/822
Nowy plan działania w sprawie wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych

Punkt 3.10

Zmienić

Opinia sekcji	Poprawka KR-u
Odzwierciedlenie potrzeb Europejskiego filaru praw socjalnych w kolejnych wieloletnich ramach finansowych (WRF): Opracowanie WRF jest okazją do wsparcia wysiłków UE i państw członkowskich na rzecz wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych przy jednoczesnym utrzymaniu koncentracji na priorytetach UE. Wiąże się to ze spójnym wykorzystywaniem funduszy i uznaniem roli Europejskiego filaru praw socjalnych jako kompasu dla programów operacyjnych oraz narzędzia oceny wpływu funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, EFS+ i innych odpowiednich działów budżetu UE. ***Warunkowość społeczna zapewniłaby, żeby*** projekty aktywnie ***przyczyniały*** się do realizacji nadrzędnych celów społecznych. Inwestycje w bezpieczeństwo i obronę są nieskuteczne w przypadku podziału społeczeństwa. Wymiar społeczny inwestycji i reform powinien stanowić integralną część programu bezpieczeństwa[1]. ***Zarówno UE, jak i państwa członkowskie nie mogą zagrażać niezbędnym inwestycjom społecznym ani porzucać ich w celu zwiększenia wydatków na obronność.***	Odzwierciedlenie potrzeb Europejskiego filaru praw socjalnych w kolejnych wieloletnich ramach finansowych (WRF): Opracowanie WRF jest okazją do wsparcia wysiłków UE i państw członkowskich na rzecz wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych przy jednoczesnym utrzymaniu koncentracji na priorytetach UE. Wiąże się to ze spójnym wykorzystywaniem funduszy i uznaniem roli Europejskiego filaru praw socjalnych jako kompasu dla programów operacyjnych oraz narzędzia oceny wpływu funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, EFS+ i innych odpowiednich działów budżetu UE. ***Dzięki temu*** projekty aktywnie ***przyczyniałyby*** się do realizacji nadrzędnych celów społecznych. Inwestycje w bezpieczeństwo i obronę są nieskuteczne w przypadku podziału społeczeństwa. Wymiar społeczny inwestycji i reform powinien stanowić integralną część programu bezpieczeństwa.
[1] Rezolucja EKES-u z 18.9.2024, pkt 7.3.	[1] Rezolucja EKES-u z 18.9.2024, pkt 7.3.

Uzasadnienie

W niniejszej opinii nie ma potrzeby łączenia wydatków na obronność i inwestycji społecznych.

Wynik głosowania

Za: 90

Przeciw: 129

Wstrzymało się: 8

POPRAWKA 16

Zgłoszona przez:

ARDHE Christian
BLIJLEVENS René
CLEVER Peter
DANISMAN Mira-Maria
KRAWCZYK Jacek
MINCZEWA Marija
MISSLBECK-WINBERG Christiane
POTTIER Jean-Michel
SAMMUT BONNICI Dolores
SCHWENG Christa
SMOLE Jože
SÕBER Kristi
SOETE Paul
YGLESIAS Isabel

SOC/822
Nowy plan działania w sprawie wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych

Punkt 3.14

Zmienić

Opinia sekcji	Poprawka KR-u
Korzystanie z procedur udzielania zamówień publicznych: EKES wzywa do położenia większego nacisku na potencjalny wkład przepisów dotyczących zamówień publicznych w poprawę stosowania i egzekwowania obowiązującego unijnego i krajowego prawa pracy i prawa socjalnego[1]. ***Wspólne, zharmonizowane warunki i przepisy dotyczące unijnego prawa zamówień publicznych powinny położyć kres konkurencji opartej na najniższej cenie i zapewnić, aby przy udzielaniu zamówień publiczne instytucje zamawiające były zobowiązane do uwzględniania*** kryteriów społecznych i środowiskowych ***zgodnie z Europejskim filarem praw socjalnych. W związku z tym EKES wzywa do rozszerzenia wymogów dotyczących udzielania zamówień w dyrektywach UE w sprawie zamówień publicznych na aspekty społeczne, w tym rokowania zbiorowe.***	Korzystanie z procedur udzielania zamówień publicznych: EKES wzywa do położenia większego nacisku na potencjalny wkład ***poprzez wdrażanie istniejących*** przepisów dotyczących zamówień publicznych w poprawę stosowania i egzekwowania obowiązującego unijnego i krajowego prawa pracy i prawa socjalnego[1]. ***Przepisy te umożliwiają już organom podejmowanie wyzwań społecznych i uwzględnianie*** kryteriów społecznych i środowiskowych ***w zamówieniach publicznych***. ***[2]***.
[1] Dz.U. C 374, 16.9.2021, p. 38–49, 1.23, 2.5.3.	[1] Dz.U. C 374, 16.9.2021, p. 38–49, 1.23, 2.5.3**.**
	[2] Zob. np. zawiadomienie Komisji „Buying Social – a guide to regard of social considerations in public procurement (2. edycja) https://ec.europa.eu/docsroom/documents/45767

Uzasadnienie

EKES opracuje specjalną opinię INT/1092 – Przegląd europejskich ram prawnych dotyczących zamówień publicznych (planowane przyjęcie w grudniu 2025 r.). W związku z tym w niniejszej opinii nie powinno się poruszać kwestii związanych z przeglądem dyrektyw w sprawie zamówień publicznych. Jednocześnie należy uznać to, co jest już możliwe w ramach obowiązujących przepisów dotyczących zamówień publicznych.

Wynik głosowania

Za:	92
Przeciw:	130
Wstrzymało się:	5